



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt III. Ex Concilio apud (a) Silvan.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

Imperialis auctoritas denuntiat, ne commutationes rerum, vel mancipiorum ecclesiasticorum quilibet persona sine licentia & consensu regia presumat facere. Refert Burchardus libro 3. Decreti, capite 173. ideoque Flodoardus histor. Rhemenf. libro 2. capite 19. Ebonem Antiflitem Imperialia super eisdem commutationibus præcepta obtinuisse refert, & in traditionibus Fuldenf. libro II. legitur, Conventione inter se de concambio factâ, rogatus antedicti Comitis, cum scientia, & licentia gloriosi Francorum Regis Ludovici. Qui consensus vocabatur præceptum concambii apud Marculsum libro 1. formul. capite 31. cuius moris ratio erat, quod cum Reges sint patroni, & largitores bonorum Ecclesiæ, eorum interest dotes Ecclesiarum salvas manere. Specialiter autem in Synodo Silvanænsi Principi concessum fuit, ut commutationes cum rebus Ecclesiæ facere possit, ut refertur Bignonius ad Marculsum libro 1. capite 31. Bosquet. ad Innocentium I I I. libro 1. epist. 37. aliâ re ab eo assignatâ ejusdem valoris, & bonitatis; quo modo accipiendus est Innocen-

tius III. libro 1. regestr. 13. epistol. 38. ibi: Cum, sicut charissima in Christo filia M. quondam Constantinopolitana Imperatrix Illustris, nostris fecit auribus intimari, per casale Agetriada, quod ad Thesalonicensem spectat Ecclesiam, terra ipsius gravem sustineat læsionem: Fraternitati vestra per Apostolica scripta mandamus, quatenus cum præfata Ecclesia provifum fuerit in Pastore, ipsum moneatis prudenter, & efficaciter inducatis, ut illud cum ea sine dispendio iuris sui satagat permutare. Non tamen in dicta Synodo Silvanænsi omnis permutatio absolute permittitur, sed quæ fit cum communi contentu Ecclesiæ; tantum enim Patres pro causa legitima alienationis habuerunt voluntatem Principis, aliâs enim res Ecclesiæ in Principem sæcularem alienare prohibitum est. Synodus 7. Constantinopolitana can. 12. ibi: Si quis Episcopus, vel monasterii Præfectus inventus fuerit ex Episcopatus, vel monasterii agris in Principi alienatus, aut Magistratus manus alienare, vel alteri persona tradere, nullius sui momenti traditio.

CAPVT II.

Ex Concilio (a) Belvacensî.

VT commutationes rerum ecclesiasticarum, quæ ab antecessore inconsulte factæ sunt, ab eo, qui successor est, emendentur.

NOTÆ.

1. (a) **B**elvacensî. Ita etiam habetur in prima collectione, sub hoc titul. capite 2. & apud Ivonem libro 7. Decreti, capite 3. Burchardum lib. 3. Decret. capite 171. Et licet ipsa Synodus non repetatur, tamen verba hujus textus extant in Concilio Meldensî, can. 23. ibi: Ut commutationes rerum ecclesiasticarum valde caveantur, & subtilissime, si aliquo modo fieri debent, inspiciantur: quæ autem inconsulte sunt factæ, juxta decretum canonicum Pape Hilarii, quæ illicitè decessor Episcopus admisit, vel ab alio illicitè commissæ sunt, ab eo, qui successor est, emendentur. Et quia canones Concilii Belvacensî transcripti fuerunt in Concilio Meldensî, ut notavit Simonius in notis ad Concil. Meldensè, ideo præfatus textus citatur ex Concilio Belvacensî. Concilium Belvacense celebratum fuit in Gallia anno 845. mensè Aprilis; locum & res in eo gestas

narrat Flodoardus in vita Hincmari libro 3. capite 1. quem transcripsit Binius in notis ad ipsum Concilium.

COMMENTARIUM.

2. **I**nter alienationis species circa res Ecclesiæ prohibitas, permutatio reperitur, capite 1. de his que sunt à Prælat. capite sine exceptione 12. question. 2. capite 7. capite una 8. de his, quæ sunt à Prælat. capite nulli, de rebus Eccles. authentica de rebus Eccles. §. nos igitur; & rectè: nam cum ex permutazione dominium transteratur, si penes permutantes erat, l. 1. §. Pedius, ff. de rerum permut. illustrat Merillus libro 1. var. ex Cajacio capite 28. rectè ut alienationis species permutatio circa res Ecclesiæ, sine causa, & debita solemnitate prohibita est, ut jam probavi in capite 1. de rebus Ecclesie.

CAPVT III.

Ex Concilio apud (a) Silvan.

Mancipia Ecclesiastica commutari nisi ad libertatem non possunt, videlicet, ut mancipia, quæ pro ecclesiastico homine dabuntur, in Ecclesiæ servitute permaneant, & ecclesiasticus homo, qui commutatur, perpetua libertate fruatur: quod enim semel Domino consecratum est, ad humanos usus jam transferri non potest.

NOTÆ

NOTÆ.

(a) *Historia.* In prima collectione, sub hoc tit. cap. 3. legitur, *Apud Sinicum*, apud Burchardum lib. 3. *Decreti*, cap. 173. & Carnotensem p. 3. *Decreti*, c. 234 habetur, *Apud Carisiacum*, nec omnino malè, nam Carolus Magnus varias Synodos

habuit in Carisiaco ejus palatio; ut refert Sirmondus in *capitul. Caroli*; unde credo in aliqua ex his Synodis; vel potius Silvanectensi præsentem canonem editum fuisse: post verba autem in præfati à Raymundo relata, hæc sequuntur apud Burchardum, & Carnotentem; *Aut enim lex, si quis mutaverit, & quod mutatum est, sanctificabitur Domino.*

CAPVT IV.

(a) *Ex eodem.*

Injustum videtur, & impium, ut mancipia, quæ fideles viri, seu fœminæ pro remedio animæ suæ Deo, & Sanctis ejus consecrarunt, cujuscunque muneris mancipio, vel commutationis commercio iterum sæcularium in servitutem redigantur, cum canonica auctoritas servos fugitivos tantummodò distrahi permittat: & ideò Rectores Ecclesiarum summopere caveant, ne unius elemosyna alterius peccatum fiat: & est absurdum, ut ab ecclesiastica (b) dignitate servus discedens, humanæ sit obnoxius servituti.

NOTÆ.

(a) *Ex eodem.* Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. capite 4. apud Burchardum verò lib. 3. *Decreti*, capite 174. & Ivonem part. 3. *Decreti*, capite 235. legitur, *Apud Carisiacum*: in decreto Gratiani sub nomine Patris ejus discipuli refertur in capite *injustum* 55. 12. *quest.* 2. sed legendum est ut in textu antecedenti.

(b) *Ecclesiastica dignitate.* Quia privilegiis variis gaudebant servi Ecclesiæ, ut infra dicemus.

COMMENTARIUM.

EX his duobus canonibus talis communiter deducitur assertio: *Servus Ecclesiæ nec alienari, seu permutari potest, nisi sit fugitivus.* Probant eam textus in cap. *fugitivus* 54. 12. *quest.* 2. Synodus Sueffion sub Carolo, capite 12. ibi: *Ut missi nostri omnibus per illorum missationem denuncient, ne commutationes rerum, vel mancipiorum quilibet Prelatus earundem rerum ecclesiasticarum, sine licentia, vel consensu nostro facere præsumat, neque mancipia ecclesiastica quisquam nisi ad libertatem commutet; videlicet, ut mancipia, quæ pro Ecclesiastico dabuntur, in Ecclesiâ servitute permaneant, & ecclesiasticus homo, qui commutatus fuerit, perpetuâ libertate fruatur.* Illustrant ultra congestos à Barbosa in præfati, plures relati à Luna, & Arellano lib. 3. *antinom.* 4. Lemaitre de *juribus Eccles.* lib. 3. cap. 9. Petrus Gregorius lib. 3. *partit. tit.* 15. capite 3. Cujacius in præfati.

Sed pro dubitandi ratione in hanc assertionem ita infargo: Vel in præfati prohibetur permutatio servorum Ecclesiæ absque debita solennitate, vel cum ea. Si prima, generaliter fit prohibitio in omnibus Ecclesiæ rebus, quæ permutari non possunt sine justa causa & debita solennitate, ut probavi in capite 1. de *rebus Eccles.* Si cum debita solennitate celebretur, non est ratio, quare permutatio in aliis rebus Ecclesiæ, sive ejus prædis consistat; in mancipio D. D. Gonzalez, in *Decretal.* Tom. III. Pars I.

piis verò non admitatur; siquidem æqualiter prædia, ac mancipia Ecclesiæ donata, dicataque sunt; ergo si in aliis rebus permutatio procedit, & in servis admitti valet. Accedit, nam ab aliis res consecrantur in usum Ecclesiæ, alia verò sunt quæ donantur, aut dedicantur Ecclesiis, pilsque locis, potius ad divitias, & devoti animi ostentationem, quam ad servitium in rebus ipsis divinis; qualium donationum exempla vetera multa adducit Renatus Chopinus lib. 3. de *sacra pol. titul.* 1. ex numero 2. Solorzanius *emblem.* 40. *per totum.* Hæc donaria potius sunt sacro commendata, & in templi ipsius dominium translata, quam sacra, & commercii exempta, si perpetuo & irrevocabili animo hæc dona dedicata sunt, non verò si tantum destinentur servitio templi, ad usum potius, quam ad proprietatem; l. *servus* 35. ff. de *liber. caus.* secus si perpetuo animo, l. *servos* 17. de *alim. legat.* quæ res non fiunt sacra ex donatione, l. *si nundum* 3. C. de *furtis*: quæ doctrinâ abutitur impiè Connanus lib. 3. *commentar.* cap. 8. in *sine*, rectiusque accipiunt Antonius Clarus & Silvius ad *leges Regias* lib. *singul.* capite 9. & Cujacius lib. 9. *respons.* Papin. in *dict.* l. *servos* 35. Inter quas res Ecclesiarum, & res sacras magna veritatur differentia; nam res Ecclesiarum in commercio sunt, idcirco alienantur, licet sub præscripta solennitate; res verò sacra divini juris sunt, l. 1. ff. de *rerum divis.* ergo servi tantum donati Ecclesiæ permutari possunt cum aliis. Secundò difficilis valde est exceptio præfati prohibitionis de servis fugitivis, quatenus docent Patres, servos fugitivos alienari, & permutari posse: nam ex *Senatusconsulto* ad *legem Flavianam* de plagiariis facto, ille quoque incidit in *legem Flavianam*, qui fugam servi sui vendidit, l. 2. ff. ad *legem Flavianam*, l. 5. *final. C. eodem tit.* docent Antonius Matthæus de *crimibus* in lib. 48. *Pandect. tit.* 12. cap. 1. *sum.* 6. Villota de *servis fugitivis*. Igitur non rectè in præfati docetur, servos fugitivos alienari, & permutari posse.

Adhuc tamen defendenda est præfati assertio, pro cuius expositione sciendum est, non minorem ecclesiastici patrimonii partem olim ex servis & ris.

De servis Ecclesiæ & eorum operibus & ris.